

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : ศึกษาการนับถือพระรัตนตรัยของประชาชนในตำบลแคนดง
อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์
- ผู้วิจัย** : พระครูสุตธรรมาภิรมณ์ (เย็น สิริมงคล/จันทร์สุด)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

- : **พระครูวินัยธรอำนาจ พลปญโญ, ดร.**
ป.ธ.๓, ศศ.บ.(ปรัชญา), ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา),
ศน.ด. (พุทธศาสนาและปรัชญา)
- : **พระมหามงคลกานต์ จิตธมฺโม, ดร.**
ป.ธ.๙, พธ.บ. (ปรัชญา), พธ.ม. (ปรัชญา),
ศน.ด. (พุทธศาสนาและปรัชญา)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดประสงค์หลัก ๓ ประการ คือ ๑) เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องพระรัตนตรัยในพระพุทธศาสนาเถรวาท ๒) เพื่อศึกษาการนับถือพระรัตนตรัยในพระพุทธศาสนาเถรวาท ๓) เพื่อศึกษาการนับถือพระรัตนตรัยของประชาชนในตำบลแคนดง อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิจัยพบว่า

๑. พระรัตนตรัยในทัศนะของพระพุทธศาสนาเถรวาทนั้น หมายถึง เครื่องนำทางที่ประเสริฐ ๓ ประการหรือ แก้ว ๓ ประการ เป็นสิ่งที่นับถือเคารพบูชาอันประเสริฐสูงสุดของพุทธศาสนิกชน ซึ่งประกอบด้วยพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ต่างอิงอาศัยกันเหมือนไม้ ๓ ท่อนอันตั้งพิงกันไว้จะขาดเสียอันหนึ่งไม่ได้ ซึ่งรัตนแต่ละอย่างก็มีคุณแตกต่างกันไป ดังนี้ คือ ๑) พระพุทธเจ้า ๙ ประการ มีความเป็นผู้หมดกิเลส เป็นต้น ๒) พระธรรม มีคุณ ๖ ประการ มีความเป็นสิ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้ว เป็นต้น ๓) พระสงฆ์ มีคุณ ๙ ประการ มีความเป็นผู้ปฏิบัติดี เป็นต้น ซึ่งมีอานุภาพปรากฏในฐานะสิ่งที่ช่วยกำจัดปัดเป่าสิ่งชั่วร้าย มีทุกข์ภัย โรคภัย และภัยจากภูตผีปีศาจ เป็นต้น ดังที่ปรากฏในรัตนสูตร นอกจากนี้ พระรัตนตรัยมีความสำคัญในฐานะเป็นที่พึ่ง ที่ระลึกถึง ของพุทธศาสนิกชนทั่วไป เพราะสามารถช่วยให้ผู้ระลึกถึงและปฏิบัติตาม ได้หลุดพ้นจากภัย คือความกลัวต่างๆ อันมีวิชาเป็นสาเหตุได้

๒. การนับถือพระรัตนตรัยในพระพุทธศาสนาเถรวาท มี ๒ แบบ คือ การนับถือพระรัตนตรัยแบบโลกุตระ และการนับถือพระรัตนตรัยแบบโลกียะ ซึ่งมีวิธีการในการนับถือพระรัตนตรัยที่แตกต่างกันออกไป เช่น การมอบกายถวายชีวิตแด่พระรัตนตรัย การมีพระรัตนตรัยเป็นเครื่องนำทาง การยอมตนเป็นศิษย์ การแสดงออกซึ่งความเคารพ มีการกราบไหว้ เป็นต้น ซึ่งวิธีการปฏิบัติตนของผู้เข้าถึงพระรัตนตรัยนี้ มีทั้งนับถือด้วยการระลึกถึง และการปฏิบัติตาม ส่งผลให้ผู้นับถือได้รับอานิสงส์ คือ พ้นจากทุกข์ภัยทั้งปวงได้

การนับถือพระรัตนตรัยของพุทธบริษัท ๔ ในสมัยพุทธกาลกับสมัยปัจจุบันนั้น มีความแตกต่างกันในรายละเอียด ผู้นับถือพระรัตนตรัยในสมัยพุทธกาลนั้น นับถือพระรัตนตรัยแบบเข้าถึง เข้าใจ หนักแน่น มั่นคง แบบเอาชีวิตเป็นเดิมพัน จึงทำให้มีพุทธบริษัทเกิดขึ้นมากมาย ส่งผลให้พระพุทธศาสนา เจริญรุ่งเรืองมาก แตกต่างจากปัจจุบัน ที่การนับถือพระรัตนตรัยนั้น ไม่ได้นับถือกันอย่างเข้าถึง เข้าใจ มีความอ่อนไหว ไม่มั่นคง นับถือกันแต่เพียงในนามเท่านั้น

๓. การนับถือพระรัตนตรัยของประชาชนในตำบลแคนดง อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ นั้น ทั้งในแง่ของความหมาย องค์ประกอบ คุณของพระรัตนตรัย ความสำคัญ อานุภาพ และวิธีการนับถือ พระรัตนตรัยนั้น ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้-ความเข้าใจเกี่ยวกับการนับถือพระรัตนตรัย อย่างแท้จริง ผู้ที่มีความรู้-ความเข้าใจเกี่ยวกับพระรัตนตรัยถือว่ายังมีน้อยมาก ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าวิตกเป็นอย่างมาก สำหรับวิกฤตการณ์ชาวพุทธในปัจจุบัน

Thesis Title: The Taking of the Triple Gem of People in Kaendong Sub-District, Kaendong District, Buriram Province

Researcher: Phrakrusutathammaphimon (Yen Sirimanggalo/Chansud)

Degree: Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee:

: Dr. Phrakruvinaithorn Amnart Palapanyo
Pali III, B.A.(Philosophy), M.A.(Buddhism & Philosophy),
Ph.D.(Buddhism & Philosophy)

: Dr. Phramaha Mongkolkarn Thitadhammo
B.A.(Philosophy), M.A.(Philosophy),
Pali VIII, Ph.D. (Buddhism & Philosophy)

Data of Graduation: March 20, 2016

ABSTRACT

There are 3 objectives of this thesis, 1) to study the concept of taking refuge of the Triple Gem in Buddhism 2) to study of the taking refuge of the Triple Gem in Buddhism and 3) to study the taking refuge of the Triple Gem of people in Kaendong Sub-District, Kaendong District, Buriram Province.

The result of research finds that;

1. The concept of the Triple Gem in Buddhism means 3 superb guidelines or Three Gems. This is the highest worship for the Buddhist and consists of the Buddha, the Dhamma and the Sangha. It is similar to three pillars which supports each other. The Triple Gem is different quality namely; 1) the Buddha consists of 9 qualifications for example he eradicated from defilements, 2) the Dhamma consists of 6 qualifications for example this doctrine was taught by the Buddha, and 3) the Sangha consists of 9 qualifications for example the Sangha means who practices following the Buddha's step. It is said that the power of the Triple Gem can remove bad things, famine, disease and devils from human. Moreover, the Triple Gem was considered as refuge and memory of Buddhist because one who believes and follows the Triple Gem could escape from any danger which its root from ignorance.

2. There are 2 kinds of taking refuge of the Triple Gem; super mundane and worldly. There are different kinds of taking refuge of the Triple Gem, for example to sacrifice for the Triple Gem, to take refuge as the Triple Gem is guideline, to follow as disciple, to respect and to prostrate. The method of refuges in the Triple Gem can

see in various ways such as recollection and following, so it can eradicate any danger for the followers.

Taking refuge of the Triple Gem in the Buddha time shows many way in detail. One who took refuge of the Triple Gem mostly understood, realized and strong believed together with sacrifice one's life. It increased many followers and promoted Buddhism widely. But, taking refuge of the Triple Gem in present is different because of lack of such condition. Taking refuge of the Triple Gem shows only conventional truth.

3) To interview of taking of the Triple Gem of Buddhist in Kaendong Sub-District, Kaendong District, Buriram Province on meaning, composition, quality of Triple Gem, power and the method of taking refuge of the Triple Gem. It shows that the majority of Buddhist does not understand and realize correctly on taking refuge of the Triple Gem. There are few Buddhist who understand on taking refuge of the Triple Gem. It is serious situation for Buddhist in present.